

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

2025. január 28. 14:00 óra

Időtartam: 45 perc

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Fontos tudnivalók

Tollal dolgozz, és ügyelj a külalakra!

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.

Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Ha megoldásod ellenőrzésekor észreveszed, hogy hibáztál,
a végső választ egyértelműen jelöld meg, a hibásat húzd át!

Jó munkát kívánunk!

OKTATÁSI HIVATAL

1.	<p>Az alábbi szavakból a betűk átrendezésével egy-egy magyar település nevét lehet kirakni. Írd őket a pontsorra!</p> <p>DEGESZ → .....</p> <p>REGE → .....</p>	a ☐
2.	<p>a) Melyik az az egyetlen szótag, amellyel mindhárom hiányos szó kiegészíthető?</p> <p>.....lalom</p> <p>pa.....ka A hiányzó szótag: .....</p> <p>kele.....</p> <p>b) Keresd a következő kifejezésekhez olyan szinonimákat, amelyeknek két tagja csak az első betűben tér el egymástól! (pl. öntelt kölyök = hiú fiú)</p> <p>furfangos évszak .....</p> <p>finom tapintású öltözet.....</p>	a ☐ b ☐
3.	<p>a) Különítsd el a két egybecsúsított közmondást (fél közmondást) úgy, hogy leírod a közmondások eredeti, teljes alakját!</p> <p>Az egybecsúsított közmondások:</p> <p style="text-align: center;">Egy fecske nem fér meg egy csárdában.</p> <p>A két eredeti közmondás:</p> <p>..... ☐</p> <p>..... ☐</p> <p>b) Állapítsd meg a fenti két közmondás jelentését! Válaszd ki a következő jelentésvariációkból a két megfelelőt, és írd a betűjelüket a közmondások melletti négyzetekbe!</p> <p>A lehetséges jelentések:</p> <p>A A költöző madarak tavasszal és nem nyáron érkeznek.</p> <p>B Két erős egyéniség ugyanabban a közösségben nem tud békében megenni.</p> <p>C Egyetlen ember nem tud gyökeres változást elérni.</p> <p>D Ha sokat iszol, kicsinek érzed még a nagy helyiséget (csárdát) is.</p>	a ☐ b ☐

4. Olvasd el az alábbi, rövid szöveget Saint-Exupéry *A kis herceg* című könyvéből, és oldd meg a feladatokat!

Kérem a gyerekeket, ne haragudjanak, amiért ezt a könyvet egy felnőttnek ajánlom.

Komoly mentségem van rá: ez a felnőtt széles e világon a legjobb barátom.

*De van egy másik mentségem is: ez a felnőtt **mindent meg tud érteni**...*

- a) **Milyen szófajúak** a szövegben aláhúzott szavak? Válassz a lehetőségek közül, és húzd alá a helyes megfejtést!

ezt főnév – határozott névelő – mutató névmás

egy igenév – számnév – névelő

meg kötőszó – igekötő – határozószó

- b) Állapítsd meg, hogy **milyen mondatrészi szerepet** töltenek be a szövegben vastag betűvel kiemelt mondat azon szavai, amelyek az alábbi táblázatban szerepelnek! A helyes megoldásokat a táblázat alatt megadott lehetőségek közül válaszd ki! Vigyázz, kettőt ki kell hagynod!

Ez a felnőtt mindent meg tud érteni.

Szó vagy kifejezés	Mondatrészi szerep
ez	
a felnőtt	
mindent	

A lehetséges (beírható) válaszok:

tárgy – célhatározó – kijelölő/minőségjelző – állítmány – alany

- c) Keress a szöveg első mondatában 1-1 példát a következő **hangtörvényekre**, majd írd a példát a pontozott vonalra! Minden helyre **egyetlen szót** írd!

összeolvadás: .....

rövidülés: .....

zöngéesség szerinti részleges hasonulás: .....

- d) Keress egy olyan főnevet a szövegben, amelyre **igaz** az alábbi **szóelemzés**:

szótó (ige) + főnévképző + birtokos személyjel: .....

a	
b	
c	
d	

5.	<p>Pótold az alábbi szólásokban, közmondásokban a hiányzó egy vagy két betűt! Ügyelj a helyesírásra!</p> <p>a) Lassan a tes.....el!</p> <p>b) El.....l tűz, hátul víz.</p> <p>c) Az egyik tizenkilenc, a másik egy hí.....án húsz.</p> <p>d) Az .....géret szép szó, ha megtartják, úgy jó.</p> <p>e) Szü.....ség törvényt bont.</p> <p>f) Ját.....a az eszét.</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">a</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">b</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">c</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">d</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">e</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">f</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>	a		b		c		d		e		f							
a																				
b																				
c																				
d																				
e																				
f																				
6.	<p>Vannak olyan szavak, melyek látszatra összetett szónak tűnhetnek, ám valójában nem azok. Ilyeneket kell kitalálnod a megadott „szóegyenletek” alapján.</p> <p>Pl. válaszol + előd = illetékes személy: <i>felel + ős = felelős</i></p> <p>a) állat hímje + ének + nyerítő állat = kályhaféleség: ..... + ... + ... = ...</p> <p>b) fejfedő + fával dolgozó mester = kéziszerszám ..... + ... = ...</p> <p>c) halotti lakoma + hím birka = falánk ..... + ... = ...</p>	<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">a</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">b</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">c</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>	a		b		c													
a																				
b																				
c																				
7.	<p>Számos szót vettünk át az angol nyelvből, különösen az informatika, a digitális technika világából. Ezek magyarítására sokféle ötlet született az elmúlt években. Találd ki, hogy a felsoroltak közül mely angol eredetű szavak magyarítására jöttek létre az alábbi ötletek, s írd be ezeket a táblázatba! Vigyázz, 4 szót nem kell felhasználnod!</p> <p style="text-align: center;"><i>e-mail – hacker – pendrive – fájl – lájk – szelfi – troll</i></p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 55%;">magyar ötletek az angol eredetű szóra</th> <th style="width: 40%;">az angol eredetű szó</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">a)</td> <td>magamuti, öncsi, egykezes, portrén</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">b)</td> <td>adatruDI, eszementokja, memóriakulcs, dugagy</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">c)</td> <td>kiberzsivány, webmetsző, nettörő, adatrabló</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>		magyar ötletek az angol eredetű szóra	az angol eredetű szó	a)	magamuti, öncsi, egykezes, portrén		b)	adatruDI, eszementokja, memóriakulcs, dugagy		c)	kiberzsivány, webmetsző, nettörő, adatrabló		<table border="1" style="margin: auto;"> <tr><td style="padding: 2px;">a</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">b</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> <tr><td style="padding: 2px;">c</td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>	a		b		c	
	magyar ötletek az angol eredetű szóra	az angol eredetű szó																		
a)	magamuti, öncsi, egykezes, portrén																			
b)	adatruDI, eszementokja, memóriakulcs, dugagy																			
c)	kiberzsivány, webmetsző, nettörő, adatrabló																			
a																				
b																				
c																				

8. Olvasd el figyelmesen az alábbi verset, majd oldd meg a rá vonatkozó feladatokat!

a	
b	
c	

Új esztendő, szép új világ –
nyíljon ezer tarka virág,
hozzon az év boldogságot,
emberséget, biztonságot,
családoknak gyarapodást,
meghittséget, ragaszkodást,
örömet és vidámságot,
igaz, tiszta barátságot,
jó szülőknek gyermekeket,
sportolóknak serlegeket,
otthonokban melegséget,
nagyvilágba egyezséget,
békét,
reményt,
népességet,
szerelmesnek
gyengédséget,
szomjazónak
kristályvizet,
hitetlennek
igaz hitet,
segítséget
nyújtó kezet,
éhezőnek
friss
kenyeret!
Adjon Isten
sok szép álmat,
BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNOK!

a) Milyen összefüggés van a vers formája és tartalma között? A válaszodat egész mondatban fogalmazd meg!

.....

b) Milyen költői eszközre épül a vers egésze? Húzd alá az egyetlen jó megoldást!

metafora – megszemélyesítés – hasonlat – felsorolás – ismétlés

c) Írd ki a pontozott vonalra azt a sort a versből, amelynek minden szava alliterál!

.....

9. Olvasd el figyelmesen a következő szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Asperján György: Fogadj szívedbe
(József Attila életregénye)

(1) A centenáriumi¹ József Attila-évnek (2005-nek) méltóan gazdag a termése: irodalmi és tudományos publikációk, konferenciák, kiadványok, kiállítások, rádió- és tv-műsorok sokaságában. E gazdag termésből is kitűnik – s remélhetően az emlékév szenzációja lesz – József Attila új életregénye, a *Fogadj szívedbe*, Asperján György könyve. Az életrajzi regény írója a megkötöttség és a szabadság kettősségében alkot.

(2) A regény hőse – egy nélkülözéssel, megalázásokkal sújtott félárva proletárfiú, majd szenvedő kamasz, aki rendkívüli érzékenysége és éber öntudata révén korának szellemi csúcscsaira jut, ám önnön energiáit elemészteve, harminckét évesen öngyilkosságba zuhan – nem fiktív személy, hanem azonos József Attilával, a huszadik század egyik legjelentősebb költőjével. Innen adódnak a megkötöttségek: egyrészt a hős saját művei és szövegei, másrészt a rá vonatkozó szaktudományok dokumentumai, elemzései, következtetései okán. Mindezek ismerete persze nemcsak megköti a szépíró, hanem inspirálja is képzeletét, egészen addig a határig, amíg a tudománnyal ellentmondásba nem kerül, de ezt a határt a *Fogadj szívedbe* sehol nem lépi át. „Életregény” – mondjuk, de azt is mondhatnánk, hogy „családrege”. József Attila életének regénye ugyanis emberi viszonylataiban tárul fel, s ezek közül a legerősebbek a családi viszonyok.

(3) Ezekkel a szaktudományok, természetesen, kevésbé foglalkoznak, így talán először itt kapunk teljes, életszerű képet mindenekelőtt Pöcze Borbáláról, az átkozva imádott Mamáról, aztán a nővérekről, az energikusan, öntörvényűen kitörni akaró, mindig többre vágyó Jolán-Lucie (önmagában is romantikus regényhősnői) karakteréről és ellentétéről, Etusról, az alkalmazkodás családi mártírjáról. Továbbá Szántó Juditról, az elvszerűen önzetlen élettársról, valamint a sors által megtagadott, nem teljesített nagy szerelmekről, Vágó Mártáról, Gyömrői Editről, Kozmutza Flóráról.

(4) József Attila költészetének valódi jelentőségét életében önmagán kívül senki nem ismerte fel. A haláláig mellette álló, alig tíz-tizenöt jóbarát vonzalma is inkább szánakozó, gyámolító karitás² volt, mintsem a korszakos szellemi nagyság tisztelete. Halála után viszont szinte csoda történt: a temetését követően napról napra fényesedett a glória művei és emléke fölött.

(A bookline.hu könyvismertetője, 2005)

¹ századik évfordulás, századik születésnap

² emberszeretet, jótékonyosság

a) Ki írta a *Fogadj szívedbe* című könyvet? .....

b) A szöveg alapján dönts el, igazak (I) vagy hamisak (H) az állítások! Írd a pontozott vonalra a megfelelő betűt!

József Attila élettársát Szántó Juditnak hívták. ....

József Attilának három lánytestvére volt. ....

József Attila és Gyömrői Edit kapcsolata harmonikus volt. ....

c) Kire vonatkoznak az alábbi idézetek? Írd a nevet vonalra! **Teljes nevet írd, vezeték- és keresztnévvel!**

félárva proletárfiú .....

az alkalmazkodás családi mártírja .....

az átkozva imádott Mama .....

d) Állapítsd meg **a szöveg alapján**, hogy József Attila melyik évben született és melyik évben halt meg!

Születési év: .....

Halálának éve: .....

10. **Tábor vagy családi nyaralás?**

Vannak, akik nagyon szeretnek a korosztályukkal együtt lenni a nyári szünetben különböző táborokban, mások szívesebben töltik a nyári pihenést a családjuk körében. 10-12 mondatos fogalmazásodban **válaszolj** a címben szereplő kérdésre! Állásponthoz legalább három érveléssel támaszd alá! Fogalmazásodban hivatkozz valamilyen **saját élményre** is!

Figyelem! A 4 mondatnál rövidebb fogalmazás nem értékelhető! Ha a fogalmazás nem éri el a 10 mondatot, az jelentős pontlevonással jár.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a	
b	
c	
d	
e	

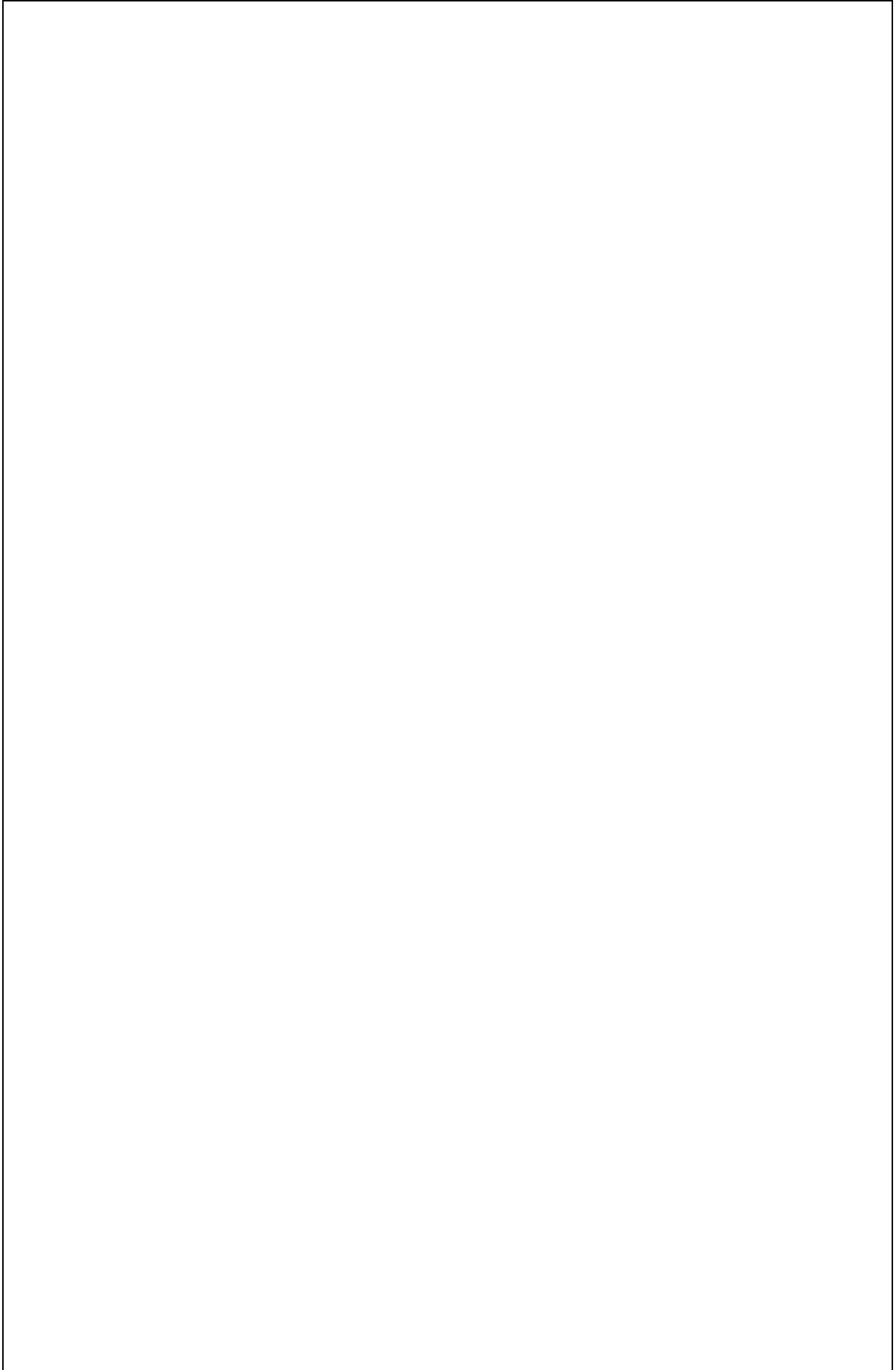
.....

.....

.....

.....

.....

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.